

شرح جامع

مبانی توانبخشی

«مددکاری اجتماعی»

مؤلف: مجتبی درویش

پیشگفتار ناشر

خداوند بزرگ را شاکریم که فرصتی عنایت فرمود تا بتوانیم قدمی در جهت گسترش علم و فرهنگ کشور عزیزمان برداریم و مسیری هموار را در اختیار مخاطبان و داوطلبان علاقمند به ادامه تحصیل قرار دهیم. از آنجائی که در حوزه کتاب‌های درسی و کمک درسی کارشناسی ارشد کتاب‌های زیادی به رشته تحریر در آمده است با این حال وجود یک مجموعه جامع، دقیق، کامل و دارای رفرنس (منابع) مستند احساس می‌شود.

همیشه دغدغه داشتیم که ای کاش می‌شد تمامی منابع پراکنده و گاهاً دست نیافتنی کنکور در یک مجموعه به گونه‌ای جذاب و شیوا آماده می‌شد و همچنین سوالات دوره‌های قبل کنکور نیز به گونه‌ای تشریحی پاسخ داده می‌شدند، که خدشه‌ای بر آنها وارد نشود و خیال داوطلبان عزیز آنقدر آسوده باشد که اطلاعات مندرج در پاسخنامه‌ها را برای بهره‌گیری در آزمون خود بکار گیرند. این کار با یاری خداوند بزرگ و همکاری نخبه‌ترین دانشجویان و اساتید کشور در انتشارات ارشد هماهنگ گردید و در تمامی مقاطع تحصیلی از کاردانی به کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری در حوزه آزمون‌های سراسری - آزاد و پیام نور بسته‌های آموزشی شامل کتاب‌های بانک سوالات و کتاب‌های شرح جامع درس آماده گردید. در تهیه مجموعه‌های فوق‌الذکر از فارغ‌التحصیلان کارشناسی ارشد و دکتری که حائز رتبه‌های تک رقیمی کنکور می‌باشند، استفاده کرده‌ایم، تا شما عزیزان بتوانید در راستای افزایش توان علمی خود در جهت نیل به مقصود خویش نیل آید. بدون تردید می‌توان گفت که برای اولین بار در نظام آموزشی کشور مجموعه‌ای به این سبک عرضه می‌شود که در کیفیت و کمیت بی‌نظیر بوده و تمامی نیازهای دانشجویان و داوطلبان عزیز را پوشش می‌دهد. امید است که استفاده از این مجموعه عزیزان را در جهت موفقیت در آزمون یاری رسانده باشد. در پایان لازم به ذکر است که بی‌نقصی محض از آن خداوند متعال می‌باشد، بنا براین از تمامی خوانندگان و داوطلبان عزیز خواهشمندیم نظرات سازنده خود را در مورد این کتاب به سایت انتشارات ارشد اعلام نمایند تا ما را در جهت هر چه بهتر آماده کردن این محصولات یاری رسانند.

با تشکر

ناشر

www.arshadbook.ir

پیشگفتار مولف

مجموعه ای که در حال حاضر در اختیارتان قرار دارد شامل شرحی از مباحث مبانی توانبخشی است که به منظور آماده‌سازی داوطلبان آزمون کارشناسی ارشد رشته مددکاری اجتماعی تهیه و تنظیم گردیده است .

افزایش شمار داوطلبان ورود به مقطع کارشناسی ارشد از یک طرف و ناآشنا بودن بعضی داوطلبان به مواد و منابع امتحانی مرا بر آن داشت تا درصدد تهیه و تنظیم این مجموعه برآیم تا بتواند یاری گر داوطلبان برای ورود به مقطع کارشناسی ارشد باشد.

این مجموعه تلخیصی از منابع به منظور آماده سازی داوطلبان آزمون کارشناسی ارشد می باشد، بنابراین در بر گیرنده کل مطالب منابع معرفی شده نمی باشد، لذا به داوطلبان عزیز توصیه می گردد تنها به مطالعه مجموعه حاضر اکتفا نکرده و اصل منابع را مورد مطالعه قرار دهند.

ضمناً به این نکته اذعان دارم که این مجموعه قطعاً همراه با کاستی های فراوان است. امیدوارم خوانندگان عزیز با ارائه نقاط ضعف و راه حل های مناسب اینجانب را در رفع اشکالات و نقایص در چاپ های بعدی یاری نمایند تا مجموعه ای منسجم ارائه گردد .

در پایان لازم می دانم از خانواده عزیزم و دوستانی که مشوق بنده در انجام این امر بودند و نیز از مدیریت محترم انتشارات ارشد و همکارانشان کمال تشکر و قدردانی را بنمایم.

شاد، سالم و موفق باشید.

درویشی

mojtaba.darvishi64@gmail.com

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۳	پیشگفتار ناشر
۴	پیشگفتار مولف

بخش اول: کلیات

۱۹	فصل اول: کلیات توانبخشی
۱۹	مفهوم توانبخشی
۱۹	فلسفه توانبخشی
۱۹	تعریف توانبخشی
۲۰	اهداف توانبخشی
۲۰	تاریخچه توانبخشی
۲۱	جایگاه معلولین در جامعه از گذشته تا حال
۲۲	آمار معلولین در جهان
۲۲	آمار معلولین در ایران
۲۳	فصل دوم: تعریف اصطلاحات مرتبط با معلولیت و توانبخشی
۲۳	تعریف نقص (یا اختلال)
۲۳	ویژگی‌های نقص
۲۳	تعریف ناتوانی
۲۴	ویژگی‌های ناتوانی
۲۴	تعریف معلولیت
۲۴	ویژگی‌های معلولیت
۲۴	عوارض ناشی از معلولیت
۲۵	رویکردهای پزشکی و اجتماعی به معلولیت
۲۶	توانبخشی مبتنی بر جامعه
۲۶	مفهوم توانبخشی مبتنی بر جامعه
۲۷	افراد و گروه‌های شرکت کننده در برنامه توانبخشی مبتنی بر جامعه
۲۷	نیازهای معلولین و خدمات توانبخشی
۲۷	انواع نیازهای معلولین
۲۸	اساس برنامه های خدمات توانبخشی
۲۸	خدمات مورد نیاز معلولین

عنوان..... صفحه

فصل سوم: علل معلولیت ها و طبقه بندی معلولین	۳۱
علل معلولیت ها	۲۹
طبقه بندی معلولین از دیدگاه پزشکی	۲۹
طبقه بندی معلولین از دیدگاه توانبخشی	۳۰

بخش دوم: کار گروهی در توانبخشی

فصل اول: کار گروهی (تیمی) در توانبخشی	۳۳
اعضای تیم توانبخشی	۳۳

فصل دوم: روش ها و تکنیک های مورد استفاده در کادر اختصاصی توانبخشی .....

۱- آشنایی با رشته فیزیوتراپی (physical therapy)	۳۵
۲- آشنایی با رشته کاردرمانی (occupational therapy)	۳۷
وظایف کارشناس کاردرمانی	۳۷
کاردرمانی در بیماری های جسمی	۳۸
روشهای درمانی	۳۸
کاردرمانی در بیماری های روانی	۳۸
کاردرمانی برای عقب ماندگان ذهنی	۳۹
کاردرمانی برای کودکان مبتلا به فلج مغزی	۳۹
۳- آشنایی با رشته گفتار درمانی (speech therapy)	۳۹
انواع اختلالات گفتاری	۳۹
۴- آشنایی با رشته ارتوپد فنی (technical orthopaedic)	۴۰
۵- آشنایی با رشته شنوایی شناسی audiology (اودیولوژی)	۴۱
۶- بینایی سنجی (آپتومتری) (optometry)	۴۱
۷. آشنایی با پرستار توانبخشی (rehabilitation nursing)	۴۲

فصل سوم: آشنایی با توانبخشی حرفه ای .....

تعاریف و اهداف و اصول توانبخشی شغلی	۴۳
تعریف توانبخشی شغلی	۴۳
- هدف های توانبخشی شغلی	۴۳
- اصول توانبخشی شغلی	۴۴
تاریخچه توانبخشی شغلی	۴۵
تاریخچه توانبخشی شغلی در ایران	۴۶
تاریخچه توانبخشی شغلی در جهان	۴۷
مراحل توانبخشی حرفه ای	۴۸
نقش راهنمایی و مشاوره شغلی در توانبخشی شغلی	۴۹
راهنمایی شغلی	۴۹
مراحل راهنمایی شغلی معلولین	۵۰

عنوان.....	صفحه
روشهای دادن اطلاعات.....	۵۱
- اعضای گروه توانبخشی شغلی.....	۵۱
ارزیابی پیش حرفه‌ای.....	۵۳
تعریف.....	۵۳
ضرورت ارزیابی پیش حرفه‌ای.....	۵۳
هدفهای ارزیابی پیش حرفه‌ای.....	۵۴
اطلاعات ضروری برای ارزیابی پیش حرفه‌ای.....	۵۴
روشهای ارزیابی پیش حرفه‌ای.....	۵۶
۱- مصاحبه.....	۵۶
۲- مشاهده.....	۵۶
۳- پرسش نامه.....	۵۶
۴- مشورت با اطرافیان.....	۵۷
۵- کاربرد آزمون های روانی.....	۵۷
اشتغال معلولین.....	۵۷
ایجاد فرصت های اشتغال برای معلولین.....	۵۷
روشهای اشتغال معلولین.....	۵۷
نظام آموزشی مدولار.....	۵۹
مشکلات اشتغال معلولین.....	۵۹
پیشنهادهایی برای کاهش مشکلات اشتغال معلولین.....	۶۱
روشهای مؤثر در کاهش موانع توانبخشی حرفه‌ای و اشتغال افراد معلول.....	۶۱
ارگونومی.....	۶۲
تعریف ارگونومی.....	۶۲
هدف های ارگونومی.....	۶۲
تاریخچه ارگونومی.....	۶۲
کاربردهای ارگونومی.....	۶۳
بهداشت کار.....	۶۴
تعریف بهداشت کار.....	۶۴
هدف های بهداشت کار:.....	۶۴
تاریخچه بهداشت کار.....	۶۴
بیماری های شغلی.....	۶۵
روشهای پیشگیری از بیماری های شغلی.....	۶۵
فصل چهارم: آشنایی با توانبخشی اجتماعی.....	۶۷
تعریف توانبخشی اجتماعی.....	۶۷
اعضای تیم توانبخشی اجتماعی.....	۶۷
نحوه و روند کار در تیم توانبخشی اجتماعی.....	۶۷

بخش سوم: انواع معلولین از دیدگاه توانبخشی

فصل اول: معلولین جسمی.....	۷۱
انواع معلولیت های جسمی	۷۱
۱- معلولین جسمی - حرکتی	۷۱
شایع ترین آسیب های جسمی و حرکتی.....	۷۱
طبقه بندی انواع فلج مغزی	۷۲
تعریف ضایعات نخاعی	۷۵
انواع ضایعات نخاعی	۷۵
درمان اولیه آسیب دیدگان نخاعی و مشکلات ناشی از آن	۷۶
وظایف و مسئولیت های مددکار اجتماعی در برخورد با بیماران آسیب دیده نخاعی	۷۶
مسائل و مشکلات معلولین نخاعی	۷۷
ایجاد معلولیت های نخاعی و دوره های روانی پس از آن	۷۸
مراحل توانبخشی آسیب دیدگان نخاعی	۷۹
دستگاه ها و وسایل کمکی برای معلولین جسمی - حرکتی	۸۰
پیشگیری و درمان بیماران مزمن تنفسی	۸۳
۲-۳- معلولیت ناشی از نارسایی مزمن کلیه	۸۳
دیالیز و انواع آن	۸۴
معیارهای تصمیم گیری برای انجام دادن همودیالیز های مکرر	۸۴
دیالیز و نقش مدد کار اجتماعی	۸۴
پیوند کلیه	۸۴
۲-۴- معلولیت ناشی از صرع	۸۵
انواع صرع	۸۵
عوارض روانی و اجتماعی صرع	۸۵
درمان صرع و پیشگیری ثانویه آن	۸۵
۲-۵- معلولیت های ناشی از بیماری دیابت	۸۶
انواع دیابت	۸۶
دیابت و معلولیت های ناشی از آن	۸۶
پیشگیری از دیابت و عوارض آن	۸۶
جنبه های روانی - اجتماعی و شغلی دیابت	۸۶
۲-۶- معلولیت های ناشی از بیماریهای ارثی خونی (هموفیلی و تالاسمی)	۸۷
۱-۲-۶- هموفیلی	۸۷
۲-۲-۶- تالاسمی	۸۸
انواع تالاسمی	۸۸
تالاسمی مینور (پنهان)	۸۸
تالاسمی ماژور (آشکار)	۸۸

عنوان..... صفحه

پیشگیری از تولد کودکان مبتلا به تالاسمی ماژور	۸۹
۳- معلولین حسی	۸۹
۳-۱- نابینایان (the blind)	۸۹
گروه‌بندی نابینایان	۸۹
تشخیص نابینایی	۹۰
ویژگی‌های افراد دارای آسیب بینایی به ویژه کودکان	۹۰
توانبخشی نابینایان	۹۱
روشهای توانبخشی نابینایان	۹۱
۲-۲- ناشنوایان (the deaf)	۹۳
عوامل مؤثر در ناشنوایی	۹۳
انواع اختلالات شنوایی	۹۴
تأثیرات کم شنوایی (نقص شنوایی) بر درک زبان و گفتار	۹۴
ناشنوایی و محدودیت‌های اجتماعی	۹۴
توانبخشی ناشنوایان	۹۵
آشنایی با آموزش ناشنوایان و روشهای مورد استفاده	۹۵
وسایل و دستگاه‌های کمکی برای ناشنوایان	۹۶
۴- سالمندان	۹۷
تعریف سالمندی از دیدگاههای مختلف	۹۷
مبانی نظری سالمندی	۹۷
فصل دوم: معلولین ذهنی	۹۹
بررسی عامل هوش در عقب ماندگی ذهنی	۹۹
طبقه بندی عقب ماندگی ذهنی	۱۰۰
۱-۱- اختلالات کروموزومی (عقب ماندگی ذهنی ناشی از اختلال کروموزوم)	۱۰۰
سندرم دان (منگولیسم)	۱۰۱
مشخصات بالینی کودکان مبتلا به سندرم دان	۱۰۱
سندرم صدای گربه	۱۰۱
سندرم ترنر	۱۰۱
سندرم کلاین فلتز	۱۰۱
۱-۲- اختلالات متابولیسمی (عقب ماندگی ذهنی ناشی از اختلالات مادرزادی سوخت و ساز)	۱۰۲
۱-۳- اختلالات ارثی ناشی از عوامل ناشناخته در عقب ماندگی ذهنی	۱۰۲
۲- عوامل مربوط به دوران بارداری در عقب ماندگی ذهنی	۱۰۳
۳- نقش عوامل زمان تولد در عقب ماندگی ذهنی	۱۰۳
۴- عوامل بعد از تولد در عقب ماندگی ذهنی	۱۰۴
۵- عوامل محیطی، اجتماعی و فرهنگی در نارسایی ذهنی	۱۰۴
تاریخچه عقب ماندگی ذهنی	۱۰۴

عنوان..... صفحه

تعریف عقب ماندگی ذهنی	۱۰۵
ویژگی های کم توانی ذهنی	۱۰۵
هوش	۱۰۶
نقش وراثت و محیط در هوش	۱۰۶
طبقه بندی هوش	۱۰۶
آزمون هوش	۱۰۶
طبقه بندی کودکان معلول ذهنی	۱۰۶
مشخصات کامل گروههای مختلف معلول ذهنی	۱۰۶
مشخصات کامل هر یک از عقب ماندگان ذهنی	۱۰۷
وجود تمایز کودک عقب مانده ذهنی و کودک تنبل	۱۰۸
تشخیص وجود کلی اختلاف معلولین ذهنی و بیماران روانی	۱۰۸
مشکلات معلولین ذهنی	۱۰۹
*مشکلات جنسی	۱۱۱
*بزهکاری	۱۱۱
نحوه ارائه خدمات به معلولین ذهنی	۱۱۲
مراکز تشخیص معلولیت ذهنی و مشاوره	۱۱۲
لزوم مراکز مورد نیاز معلولین با توجه به وضعیت آنها	۱۱۳
آموزش و پرورش کودکان معلول ذهنی	۱۱۳
۱- آموزش کودکان معلول ذهنی	۱۱۳
هدف از آموزش به سه گروه از معلولین ذهنی	۱۱۴
*آموزش کودکان پناهگاهی	۱۱۴
*آموزش تربیت پذیران	۱۱۴
*آموزش گروه آموزش پذیر	۱۱۵
۲- پرورش کودکان معلول ذهنی	۱۱۵
مؤسسه و اثرات آن بر کودک عقب مانده ذهنی	۱۱۷
عوامل زمینه ساز برای نگهداری در مؤسسه	۱۱۷
اثرات زندگی در مؤسسه بر روی کودک	۱۱۷
نقش مددکار اجتماعی در پیشگیری از معلولیت های ذهنی	۱۱۸
توانبخشی معلولین ذهنی	۱۱۸
فصل سوم: معلولین روانی	۱۲۱
۱- اسکیزوفرنی	۱۲۲
ملاک های تشخیصی اختلال افسردگی اساسی	۱۲۳
شیوه های درمان افسردگی	۱۲۳
آشنایی با توانبخشی روانی	۱۲۳
روشهای توانبخشی	۱۲۴
نقش مددکار اجتماعی در مراحل توانبخشی روانی	۱۲۴

عنوان..... صفحه

فصل چهارم: معلولین اجتماعی	۱۲۵
تعریف انحراف (کجروی)	۱۲۵
مبانی نظری انحرافات اجتماعی	۱۲۵
مهمترین گروه‌های معلولین اجتماعی	۱۲۶
۱- کودکان آسیب دیده	۱۲۶
۱-۱- کودکان بی سرپرست با تأکید بر پدیده بی سرپرستی	۱۲۶
نحوه برخورد و رسیدگی جامعه به کودکان بی سرپرست	۱۲۷
پیشگیری از افزایش کودکان شبانه‌روزی	۱۲۷
۱-۲- کودکان خیابانی	۱۲۸
عوامل مؤثر در پیدایش و گسترش پدیده کودکان خیابانی	۱۲۸
چگونگی برخورد با پدیده کودکان خیابانی	۱۲۸
اقدامات مؤثر در پیشگیری از بروز پدیده کودکان خیابانی	۱۲۸
۱-۴- کودکان بزهکار	۱۲۹
مفهوم جنایتکاری و بزهکاری	۱۲۹
انگیزه ها و علل بزهکاری	۱۳۰
چگونگی برخورد با پدیده بزهکاری اطفال	۱۳۰
کانون اصلاح و تربیت و نقش مددکار اجتماعی	۱۳۰
۲- معتادین	۱۳۱
چگونگی برخورد و مبارزه با پدیده اعتیاد	۱۳۱
مراحل درمان و بازپروری معتادین	۱۳۲
نقش مددکار اجتماعی در زمینه بازپروری معتادین	۱۳۲
۳- محکومین دراز مدت زندانها	۱۳۳
توانبخشی زندانیان	۱۳۳
۴- متکدبان	۱۳۳
چگونگی برخورد با پدیده تکدی گری	۱۳۳
۵- روسپیان (زنان ویژه)	۱۳۳
چگونگی برخورد با پدیده روسپی گری	۱۳۴
بازپروری و توانبخشی روسپیان	۱۳۴

بخش چهارم توانبخشی کودکان کم توان ذهنی

فصل اول: کلیات	۱۳۷
چند نکته کلی در مورد کودکان کم توان ذهنی	۱۳۷
آشنایی با کم توانی	۱۳۸
تجربه های والدین (توصیه هایی از والدین دارای تجربه پرورش کودک کم توان)	۱۳۹

عنوان..... صفحه

فصل دوم: نظریه های کم توانی ذهنی..... ۱۴۱

نظریه اجتماعی کم توانی ۱۴۱

نظریه عادی سازی ۱۴۱

کیفیت زندگی ۱۴۲

ماهیت کم توانی ذهنی ۱۴۴

مشاوره ژنتیکی و نقش مشاور ۱۴۶

فصل سوم: فهرستی از مراحل رشد ۱۴۹

هدف از تهیه فهرست مراحل رشد ۱۴۹

رشد جسمی - حرکتی ۱۵۰

رشد ذهنی ۱۵۰

رفتارهای تطابقی ۱۵۱

رفتارها و مهارت های اجتماعی و کارهای شخصی (فهرست اجتماعی - شخصی) ۱۵۱

ارتباط و رفتارهای مربوط به آن ۱۵۱

فصل چهارم: آموزش به کودک ۱۵۵

شرح مختصری از چهار عامل یا مورد مهم در یادگیری کودک ۱۵۵

عامل اول: محیط یادگیری ۱۵۵

تنوع (یا ایجاد فرصت برای انگیزش های مختلف توسط محیط) ۱۵۵

سازماندهی و نظم دهی ۱۵۶

عامل دوم: الگوهای رفتاری ۱۵۶

عامل سوم: انگیزش و تشویق (عشق و محبت) ۱۵۷

عامل چهارم: آموزش و چگونگی طرح ریزی برای آن ۱۵۷

نحوه ی آموزش ۱۵۸

حیطه ها و ویژگی های مراحل زمان رشد کودک ۱۵۸

بخش پنجم: انواع اختلالات

فصل اول: اختلالات رفتاری ۱۶۳

تعریف اختلال رفتاری ۱۶۳

طبقه بندی اختلالات رفتاری ۱۶۳

از نظر هوشی ۱۶۳

از نظر تطبیق یا سازگاری ۱۶۴

از نظر پیشرفت تحصیلی ۱۶۴

علل اختلالات رفتاری ۱۶۴

ارزیابی ۱۶۴

مداخلات درمانی در اختلالات رفتاری ۱۶۴

عنوان.....	صفحه
روش‌های درمانی برای دوران کودکی	۱۶۵
روشهای درمانی برای کودکان سنین دبستانی	۱۶۵
روشهای درمان برای جوانان	۱۶۶
فصل دوم: اختلالات یادگیری.....	۱۶۷
ویژگی ها	۱۶۷
علل اختلالات یادگیری	۱۶۸
ارزیابی	۱۶۸
مداخلات درمانی: (شامل مداخلات درمانی طبی و مداخلات آموزشی)	۱۶۸
مداخلات درمانی برای جوانان	۱۶۹
فصل سوم: اختلالات زبانی و گفتاری	۱۷۱
ناتوانی های لفظی یا گفتاری (عدم توانایی گفتار):	۱۷۱
ناتوانیهای روان بودن (اشکال در سلیسی گفتار):	۱۷۱
علل لکنت زبان	۱۷۱
مداخلات درمانی برای لکنت زبان	۱۷۲
اختلالات تولید	۱۷۲
مداخلات درمانی در اختلالات تولید	۱۷۳
✽اختلالات صدا.....	۱۷۳
✽اختلالات زبان	۱۷۴
تعاریف و مفاهیم	۱۷۴
مداخلات درمانی در اختلال زبان	۱۷۵
فصل چهارم: اختلالات شنوایی (شنیداری).....	۱۷۷
تعاریف و مفاهیم	۱۷۷
طبقه بندی	۱۷۷
استراتژی هایی برای ارزیابی و مداخلات درمانی	۱۷۸
خدمات اجتماعی	۱۷۸
خدمات آموزشی	۱۷۸
استفاده از تکنولوژی در امور زندگی توسط ناشنوایان	۱۷۹
فصل پنجم: اختلالات بینایی (دیداری)	۱۸۱
تعاریف و مفاهیم	۱۸۱
طبقه بندی	۱۸۱
ارزیابی و مداخلات درمانی	۱۸۳
آموزش حرکتی و مهارت های روزانه زندگی:	۱۸۳

عنوان.....	صفحه .....
فصل ششم: اختلالات فیزیکی	۱۸۵
اختلالات فیزیکی (physical disorders)	۱۸۵
اختلالات سیستم اعصاب مرکزی (central nervous system)	۱۸۵
الف) فلج مغزی	۱۸۵
علل فلج مغزی	۱۸۶
مداخلات درمانی	۱۸۶
ب) اختلالات حمله ای یا صرع	۱۸۶
مداخلات درمانی	۱۸۶
ج) نابستگی ستون فقرات (اسپینا بیفیدا) (spinabifida)	۱۸۶
د) صدمات نخاعی (spinal cord injuries)	۱۸۷
اختلالات ماهیچه ای و استخوانی (skeletal and muscular disorders)	۱۸۸
الف) ورم مفاصل یا آرتریت (arthritis)	۱۸۸
ب) قطع اندام (amputations)	۱۸۸
ج) ماسکولار دیستروفی (دستروفی عضلانی)	۱۸۹
فصل هفتم: اختلال در سلامتی	۱۹۱
اختلالات سیستمیک (systemic disorders)	۱۹۱
الف) دیابت ها (diabetes) افزایش غیر نرمال قندخون	۱۹۱
مداخلات درمانی	۱۹۲
هایپوگلاسمی (کاهش غیر نرمال قند خون)	۱۹۲
ب) اختلالات قلبی (cardiac disorders)	۱۹۲
مداخلات درمانی	۱۹۳
اختلالات مربوط به فشار (stress- related disorders)	۱۹۳
آسم یا تنگی نفس (asthma)	۱۹۳
مداخلات درمانی	۱۹۳
اختلالاتی که زندگی را به خطر می اندازند:	۱۹۴
الف) کیست های فیبری (cystic fibrosis)	۱۹۴
ب) کم خونی ناشی از سلولهای داسی شکل (SICKLE CELL ANEMIA)	۱۹۴
مداخلات درمانی	۱۹۵
ج) سرطان (CANCER)	۱۹۵
د) ایدز (AIDS)	۱۹۶
دیگر وضعیت های مربوط به سلامتی	۱۹۶
الف) کودک آزاری	۱۹۶
ب) بارداری در جوانان یا نوجوانان	۱۹۷
ج) خودکشی در جوانان	۱۹۷

بخش ششم: اعتیاد و آسیب‌شناسی خانواده

۲۰۱.....	فصل اول: در هم تنیدگی مسایل و آسیب‌های جامعه‌ای.....
۲۰۲.....	باز تولید مسائل و آسیب‌های جامعه‌ای.....
۲۰۳.....	حرفه‌مددکاری اجتماعی و آسیب‌های جامعه‌ای.....
۲۰۴.....	ارتباط حرفه‌مددکاری اجتماعی با آسیب‌های جامعه‌ای.....
۲۰۵.....	پدیده اجتماعی اعتیاد.....
۲۰۵.....	تعاریفی از مفاهیمی کلیدی.....
۲۰۶.....	رایج‌ترین مواد مصرفی.....
۲۰۸.....	تاریخچه اعتیاد در ایران.....
۲۰۹.....	رویکرد مددکاری اجتماعی به کج رفتاری و اعتیاد.....
۲۱۰.....	تعریف کج رفتاری و انحرافات اجتماعی.....
۲۱۰.....	طبقه بندی انحرافات اجتماعی:.....
۲۱۰.....	شناسایی کج روی‌ها و انحرافات اجتماعی.....
۲۱۱.....	نظریه‌های روان‌شناسی درباره اعتیاد.....
۲۱۱.....	مبانی نظریه قانونی جرم‌شناسی.....
۲۱۱.....	پیدایش نظریه اثباتی کج رفتاری.....
۲۱۳.....	نظریه‌های اولیه جامعه‌شناختی.....
۲۱۳.....	بی‌هنجاری از نظر دورکیم.....
۲۱۵.....	نظریه آسیب‌شناسی اجتماعی.....
۲۱۶.....	تحلیل جامعه‌شناختی اعتیاد.....
۲۱۶.....	مروری بر شیوه‌های بازپروری در جهان.....
۲۲۱.....	مقایسه شیوه بازپروری معتادان، قبل و بعد از انقلاب اسلامی.....
۲۲۱.....	رویکرد مددکاری اجتماعی در تحلیل اعتیاد و بازپروری معتادان.....
۲۲۳.....	کار با خانواده مددجو.....
۲۲۳.....	نکته‌های کلیدی در مصاحبه‌های مددکاری اجتماعی.....
۲۲۴.....	اعتیاد در خانواده.....
۲۲۷.....	فصل دوم: خانواده و اعتیاد.....
۲۲۷.....	مروری بر خانواده و اشکال آن.....
۲۲۷.....	بررسی صور گوناگون خانواده.....
۲۲۷.....	خانواده همخون.....
۲۲۸.....	خانواده زن و شوهری.....
۲۲۸.....	خانواده در رویکرد‌های جامعه‌شناسی.....
۲۳۰.....	نظام اجتماعی و شبکه روابط متقابل.....
۲۳۰.....	خانواده به عنوان یک نظام اجتماعی.....

عنوان..... صفحه

کارکردهای خانواده	۲۳۱
معرف ها و نموده‌های جامعه‌پذیری	۲۳۴
معرف ها و نموده‌های نقش اقتصادی و اقتدار پدر	۲۳۵
معرف ها و نموده‌های نقش حمایتی پدر	۲۳۵
پیشگیری نخستین به عنوان کاهش تقاضا	۲۳۷
پیشگیری از آسیب های اجتماعی	۲۳۷
آموزش مهارت‌های زندگی	۲۳۷

بخش هفتم: عکس‌العمل والدین نسبت به معلولیت فرزند و مشاوره با آنها

فصل اول: عکس‌العمل والدین نسبت به معلولیت ذهنی فرزند..... ۲۴۱

واکنش های متداول در میان والدین دارای کودک عقب مانده ذهنی	۲۴۱
مشکلات والدین کودکان عقب مانده ذهنی	۲۴۲
تأثیر کودک عقب مانده در عکس‌العمل اولیه والدین	۲۴۲
عناصر ایجاد کننده احساس گناه	۲۴۲
ادامه عکس‌العمل های والدین	۲۴۳
پذیرفتن کودک	۲۴۴
تأثیر کودک عقب مانده در سازگاری خواهران و برادران	۲۴۴
توانایی والدین در آگاهی از مشکل	۲۴۴
نظام رویارویی والدین با مسئله عقب ماندگی ذهنی	۲۴۴
مراحل سازگاری	۲۴۴
اثرات وجود کودکان استثنایی در خانواده (واکنش خانواده نسبت به تولد کودک معلول)	۲۴۶
تأثیر استثنایی بودن کودک روی خانواده	۲۴۷
روابط زن و شوهر	۲۴۷

فصل دوم: نکات مورد بحث در مشاوره با والدین دارای کودک عقب مانده ذهنی ۲۴۹

مشاوره در یک موقعیت بحرانی	۲۴۹
کمک به والدین در جریان مشاوره	۲۵۰
اهداف کمک به والدین کودکان عقب مانده ذهنی	۲۵۰
وظایف مشاور توانبخشی	۲۵۰
بیبلیوگرافی در مشاوره با خانواده‌ها	۲۵۲
درمان گروهی والدین و خانواده	۲۵۲
خانواده درمانی	۲۵۳
ضمائم	۲۵۴
منابع	۲۵۷